

Samtalesaloner | Her taler man med folk, der ikke ligner en selv, om tilværelsens mest sitrende spørgsmål

Det skulle være

Det er populært at gå til samtalesaloner. I en hektisk tid med travlhed på de sociale medier er folk begyndt at møde op til arrangementer, hvor de får hjælp til at komme i gang med noget, vi åbenbart har svært ved: At tale med hinanden.

SAMTALEKULTUR

Hun har aldrig mødt ham før, og de har højst talt sammen et par minutter, da hun vælger at fortælle den fremmede om sin skæbne:

»Min mand forlod mig, og jeg blev alene med tre børn. Men så mødte jeg en anden og meget dejlig mand, og vi nåede at få ni gode måneder sammen.»

Den 72-årige kvinde, som nu bor »ude i skovene ved Bistrup Gods«, holder en kort pause. Så tilføjer hun:

»Så begik han selvmord.»

Vi er til filosofisk salon på universitetet i Aarhus. Et fænomen, der trækker spor tilbage til 1600-tallets kultursaloner i Paris og

Versailles, men som lever i bedste velgående i en nudansk version med hverdagsagtigt touch: Der er samtalesaloner i parker, på cafeer, på museer, på gymnasier, i kaffebarer, foreninger og sognegårde. Med en formulering fra en af arrangørerne kommer »folk væltende« for at få gang i noget egentlig helt simpelt - men åbenbart helt vildt svært:

Det at tale sammen med et andet men-

neske. Sådan ansigt til ansigt og helt uden mobil og Facebook.

Inden for de seneste uger har der blandt andet været samtalesaloner om succes på Republikken på Vesterbro, om vores forhold til fremmede på Assistenskirkegården på Nørrebro i København og om samlinger på Nivaagaard.

Der tales på livet løs derude om længsel, kærlighed og retfærdighed, om flerkulturel jul eller om skam, skyld og taktik, og fænomenet kaldes alt fra samtale-salon og samtale-søndag til dialogmøde, kultursalon, filosofisk speeddating og filosofisk salon. Som denne aften på Aarhus Universitet, hvor Folkeuniversitetet har prioriteret samtalen og indrettet en af Stakladens kaffestuer som grotten for grublerier.

Rummet er oplyst af stearinlys og møbleret med rå træstubbe, og mellem de kunstigt skabte klippefremspring kan man med lidt god vilje godt forestille sig, at man sidder i den græske filosof Platons hule.

Den nulevende filosof Anders Fogh Jensen åbner salonen med et kort oplæg om skæbne, men det er ikke ham, der er aftenens hovedtaler. I stedet beder han folk sætte sig sammen to og to med mennesker, de ikke kender i forvejen. Derpå deler han sedler rundt med spørgsmål, som kan skubbe samtalerne i gang:

»Har du nogensinde følt, at skæbnen har banket på og guidet dig en anden vej, end du ville?«, står der på aftenens første papirlap, og folk skrumpler rundt med deres træstubbe for at komme til at sidde over for en fremmed og tale om skæbne.

Det kan lyde som et benspænd at begrænse folk til ét emne, men det er en befrielse, understreger filosofien:

»Når 'læreren' har sagt, hvad man skal tale om, bliver det mere naturligt at sidde og stille hinanden de her store u håndterlige spørgsmål.»

En ung pige, der må sidde på gulvet, fordi der ikke er stubbe nok, har kastet sig ud i en samtale med en mand i 40'erne om, hvor kort livet er, og hvor meget til-

fældet råder. For fem minutter siden havde de aldrig set hinanden.

Den rødklædte kvinde har åbnet en sårbar flanke med historien om at blive forladt, men den 41-årige aarhusianske mand over for hende kvitterer med en fortælling om, hvordan også han blev forladt og mødte en anden. Frugten af det nye møde ligger i barnevognen ved siden af, hvor fem måneder gamle Sylvester sover uden at ane, at han er til et træf, der trækker tråde tilbage til »torvet i det gamle Athen«, som filosof Anders Fogh Jensen siger.

Filosoffen ser den overvældende interesse for at komme til at tale med andre

som udtryk for ensomhed i en digitaliseret verden: »Vi er blevet til en kold masse forbundet af kabler. Nu søger vi tilbage til det konkrete nærvær.»

En af de første og største aktører inden for de mange nye samtalefora er Borgerlyst. For fem år siden oprettede cand.mag. i retorik

“
Vi har brug for en løftestang for at komme ud af ekkokammeret, hvor vi kun taler med dem, der ligner os selv
Nadja Pass, initiativtager til Borgerlyst

Nadja Pass og antropolog Andreas Lloyd 'samfundslaboratoriet Borgerlyst' for at eksperimentere med modeller, som kunne få dem selv og andre til at deltage mere aktivt i samfundslivet. De fandt frem til, at det afgørende måtte være at få mennesker, der ikke kender hinanden, til at tale sammen om ting, der ligger dem på sinde.

»Rigtig mange af os vil gerne tale med andre om væsentlige ting, men vi er vildt dårlige til det. Det ender tit med det her: Hvad laver du så? Vi har brug for en løftestang for at komme ud af ekkokammeret, hvor vi kun taler med dem, der ligner os selv«, forklarer Nadja Pass.

Gennemsnitligt møder 40-50 mennesker op til hver salon, indstillet på at pla-

cere sig over en dialog og spørgsmål.

Er det ikke som dig og baggrund, og den om nog-

»Det, du dommen for som dig og baggrund og uengagerede. Men heldig kommer til alder og po-

Og sådan ger Nadja Pass på den høj om at få in fundsdebat

»For hvad hvis ikke vi vi kan blande hun og in publikum v

Da hun h den eneste Andreas Llo lesalon om

Også mi større firm saloner for konflikter.

brugt sin er naturfredni miljøplaner

ger. Men fo om at indd og Borgerly lagt manual telse. Håbet

med det til åbenbart så de en medb

Når først o
Borgerlyst e skaber er St grund i kon holder dialo

... os i diskussionen», spørger
... at hun justerer sit
... at skrue lidt på emnerne:
... salon om udseende, var
... stede medarrangør
... Men så holdt vi en samta-
... og mændene kom.
... folketingsudvalg og
... har efterspurgt samtale-
... i gang på tværs af
... har Nadja Pass
... at de landmænd og
... om vand-
... holder det
... har sagt konservative og
... på senere i år efter-
... stadig flere og på gang
... så grænseoverskridende. At me-
... medborger og åbne en debat.

Først der er hul
erlyst er ikke alene. En anden mode-
er Steen Clausen, som med bag-
d i konfliktløsning i Eksjugoslavien
er dialogmøder både i sognegårde

... mener, at behovet for at mødes face to face
er afgørende.

»Det er en modbevægelse imod den
mærkværdige indirekte kommunikati-
on, som foregår mellem fjernsynet og til-
skueren. Der kan man ikke blande sig i

► **FAKTA**
► **SAMTALESALON**

Borgerlyst er en af de tungeste
aktører på markedet for samtale-
saloner, og på **samtalosaloner.dk**
har de valgt at lægge gode råd og
samtalenuer gratis ud for at få
folk til selv at holde samtalosaloner.
Ved en samtale salon sørger værten
for, at gæsterne falder i snak i små
grupper. Det er også værtens ansvar,
at samtalen starter, nogle andre
steder, end gæsterne selv ville have
fundet på, og at grupperne er
sammensat af mennesker, der ikke
kender hinanden.
Samtalen er målet i sig selv.

... tage stilling til, om de selv kan gøre noget
for at forebygge gentagelser.
Forskningschef i sociale medier ved
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole
Jakob Linnaa Jensen mener, at samtalosal-
onerne kan ses som en spirende modreak-
tion imod et samfund og et mediebillede,
som er præget af stadig mere overfladisk-
hed.

»Vi lever i et samfund, hvor alt skal gå
hurtigt, og det hele let bliver meget over-
fladisk. Jeg kunne godt forestille mig, at
det her er et første tegn på en modreak-
tion. Vi kræver fordybelse, engagement
og samtale».

Også Jakob Linnaa Jensen kan ses som
menet som en grundpille i demokratiet.
»I hvert fald i det omfang, at vi samler
folk sammen til formålsfulde samtaler og
større gensidig forståelse. Det kan
bruges sådan, at det positivt for demokra-
tiet».

Tilbage ved grotten på Aarhus Universi-
tet er den første samtale salon overstået,
og udenfor strækker en lang slange af
mennesker sig i kø til næste salon: De vil
ind at tale med et andet menneske.

e så let, men ...

cerer sig over for en vildt fremmed og åbne en dialog om tilværelsens mest sitrende spørgsmål.

Er det ikke typisk veluddannede kvinder som dig og mig med nogenlunde samme baggrund, der kommer og taler med hinanden om noget, de er enige om?

»Det, du lufter der, er lige præcis fordommen fra den veluddannede kvinde som dig og mig med nogenlunde samme baggrund om, hvor fede vi selv er, og hvor uengagerede resten af befolkningen er. Men heldigvis er det ikke rigtigt. Folk kommer til samtalesalonerne på tværs af alder og politisk overbevisning.

Og sådan bør det også være, understreger Nadja Pass, for hvis hun skal »helt op på den høje kling«, handler fænomenet om at få inddraget alle borgere i samfundsdebatten:

»For hvad er det for et demokrati, vi har, hvis ikke vi almindelige borgere føler, at vi kan blande os i diskussionen«, spørger hun og indrømmer, at hun justerer sit publikum ved at skruer lidt på emnerne:

Da hun holdt salon om udseende, var den eneste mand til stede medarrangør Andreas Lloyd. Men »så holdt vi en samtalesalon om taktik«, og mændene kom.

Også ministre, folketingsudvalg og større firmaer har efterspurgt samtalesaloner for at få dialog i gang på tværs af konflikter. Eksempelvis har Nadja Pass brugt sin erfaring til at få landmænd og naturfredningsfolk til at tale om vandmiljøplaner hen over indgroede holdninger. Men først og fremmest handler det om at inddrage den almindelige borger, og Borgerlyst har taget konsekvensen og lagt manualer ud på nettet til fri afbenyttelse. Håbet er, at stadig flere vil gå i gang med det tilsyneladende så enkle, men åbenbart så grænseoverskridende: At møde en medborger og åbne en debat.

Når først der er hul

Borgerlyst er ikke alene. En anden mødeskaber er Steen Clausen, som med baggrund i konfliktløsning i Eksjugoslavien holder dialogmøder både i sognegårde

og i Dialoghuset samt i Montenegro.

»Emnerne er store og handler om eksistens, men folk kommer væltende. Jeg tror, der ligger en dyb trang i os alle til at tale med andre om noget andet og mere end vejret. Jeg ser den brede opbakning som et opgør med et samfund præget af individualisme«, siger han.

Nivaagaards Malerisamling begyndte at holde saloner sidste år, og tilstrømningen gør, at man fortsætter. Museums-koordinator Merete Soussan mener, at interessen hænger sammen med, at mange ældre mangler en at tale med.

»I et travlt samfund, hvor så mange er på Facebook og Instagram, tror jeg, at der er mangel på menneskelig kontakt. Vi kan se, at folk er generte til at begynde med, men når først de har fået hul, er de ikke til at standse.

Også professor dr.phil. Ole Fogh Kirkeby fra Copenhagen Business School mener, at behovet for at mødes face to face er afgørende:

»Det er en modbevægelse imod den mærkværdige indirekte kommunikation, som foregår mellem fjernsynet og tilskueren. Der kan man ikke blande sig i

► FAKTA

► SAMTALESALON

Borgerlyst er en af de tungeste aktører på markedet for samtalesaloner, og på samtalosaloner.dk har de valgt at lægge gode råd og **samtalemener gratis** ud for at få folk til selv at holde samtalesaloner. Ved en samtalesalon sørger værten for, at gæsterne falder i snak i små grupper. Det er også værtens ansvar, at samtalen starter, nogle andre steder, end gæsterne selv ville have fundet på, og at grupperne er sammensat af mennesker, der ikke kender hinanden.

Samtalen er målet i sig selv.

OFFLINE. I en hektisk tid, hvor store dele af den offentlige debat foregår på sociale medier, opsøger folk samtalesaloner for at mødes og tale om noget, der stikker dybere end »... og hvad laver du så«. Her er Folkeuniversitetet arrangør og Aarhus Universitet vært, men salonerne breder sig landet over.

Foto: Kåre Viemose

diskussionen. Men det har folk et stort behov for. Og det kan have politisk betydning, at folk mødes på den måde.

Samtalerne styrker den offentlige debat, mener filosofen, og dermed i et videre perspektiv demokratiet, som når Nadja Pass og Andreas Lloyd arrangerer samtalesaloner over hele landet efter terror-episoderne i København for at få folk til at tage stilling til, om de selv kan gøre noget for at forebygge gentagelser.

Forskningschef i sociale medier ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole Jakob Linnaa Jensen mener, at samtalesalonerne kan ses som en spirende modreaktion imod et samfund og et medie billede, som er præget af stadig mere overfladiskhed.

»Vi lever i et samfund, hvor alt skal gå hurtigt, og det hele let bliver meget overfladisk. Jeg kunne godt forestille mig, at det her er et første tegn på en modreaktion. Vi kræver fordybelse, engagement og samtale.

Også Jakob Linnaa Jensen kan se fænomenet som en grundpille i demokratiet.

»I hvert fald i det omfang, at det bringer folk sammen til fornuftig diskussion og større gensidig forståelse. Bliver det brugt sådan, er det positivt for demokratiet.

Tilbage ved grotten på Aarhus Universitet er den første samtalesalon overstået, og udenfor strækker en lang slange af mennesker sig i kø til næste salon: De vil ind at tale med et andet menneske.

STIL

en koncert i verdensklasse
♥♥♥♥♥ Bagsiden

BAT | NAVNE

